

اصول و مبانی مرزبانی

مؤلف

حسن رضا قیطاسی

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۹

انتشارات دانشگاه
علوم انتظامی امین

اصول و مبانی مرزبانی

مؤلف: حسن رضا قیطاسی

ناظر علمی: غلامرضا رضایی

ویراستار ادبی: دکتر یوسف کرمی

چاپ یکم: بهار ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: راه فردا

نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی، دانشگاه علوم انتظامی امین، تلفن:

۴۸۹۳۱۲۹۳

هر نوع چاپ و انتشار بدون مجوز ناشر، پیگرد قانونی دارد

سرشناسه: قیطاسی، حسن رضا، ۱۳۴۶ - Gheitasi, Hassan Reza

عنوان و نام پدیدآور: اصول و مبانی مرزبانی / مؤلف حسن رضا قیطاسی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات ۱۳۹۹

مشخصات ظاهری: ۲۰۴ ص. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۱۴۹۹-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: مرزبانان و مرزبانی - ایران

موضوع: مرزبانان و مرزبانی

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین. انتشارات

رده بندی کنگره: DSR۲۵

رده بندی دیویی: ۳۲۷/۱۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۶۳۱۵۳

سخن ناشر

سرعت شتابان علم و فناوری همراه با گسترش روزافزون آن به خصوص علوم و فنون مرتبط با دانش پلیسی و به تبع آن، واگذاری مأموریت‌ها و وظایف جدید به افسران پلیس، ما را بر آن می‌دارد برای همراهی با کاروان رشد و توسعه، با نگاه نوین و عالمانه به این مقوله نگریسته و در این رهگذر از اندوخته‌های علمی اندیشمندان و صاحب‌نظران بهره‌مند شویم.

در قرن حاضر که عصر دانایی و اصالت دانش می‌باشد، حوزه علوم تخصصی پلیس توانسته است به تناسب نیازهای فراوان بشری و ارتقای توقعات و انتظارات انسانی، گام‌های اساسی برداشته و به پیشرفت‌های زیادی غائل آید. دانشگاه علوم انتظامی امین به‌عنوان تنها مؤسسه آموزش عالی تربیت افسران پلیس در نظام مقدس جمهوری اسلامی و همچنین مرکز ثقل دانش، بینش و مهارت در علوم پلیسی با دارا بودن دانشکده‌های تخصصی مربوط، وظیفه آموزش و تربیت افسران متخصص را برعهده دارد.

این دانشگاه علاوه بر بهره‌گیری از دانش موجود در دنیا، به تناسب و اقتضای بومی، با استفاده از نظرات حوزه‌های تخصصی پلیس، دست به تولید دانش زده و با تدوین و تألیف منابع آموزشی مورد نیاز، خلأهای علمی خود را پوشش می‌دهد.

دانشگاه علوم انتظامی با تقویت ادبیات و دانش انتظامی، زمینه‌های رشد و توسعه آموزش دانشجویان رشته‌های تخصصی را فراهم نموده است تا پاسخ‌گوی نیازها و انتظارات روزافزون جامعه در حوزه علوم پلیسی باشد. کتابی که پیش روی شما خواننده گرامی قرار دارد، حاصل همین ایده بوده و به دانشجویان عزیز دانشگاه علوم انتظامی، همکاران، اندیشمندان و علاقه‌مندان به حوزه علوم پلیسی تقدیم می‌شود و انتظار می‌رود که با ارائه نظرات اصلاحی خود معاونت آموزش دانشگاه را در راستای ارتقاء و بهبود کیفی کتاب یاری کنند.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱۷
فصل اول: مرز و اهمیت آن در دنیای امروز.....	۱۹
هدف‌های رفتاری.....	۱۹
اهمیت مرز.....	۲۰
تفاوت سرحد و مرز.....	۲۳
تعریف مرزبان.....	۲۳
استوارنامه مرزبانان.....	۲۴
مأمور مرزی.....	۲۴
تعریف حوادث مرزی.....	۲۴
تعریف مشاهدات مرزی.....	۲۵
تعریف معاهده.....	۲۵
تعریف کنوانسیون.....	۲۵
تعریف پروتکل.....	۲۶
تعریف موافقت‌نامه یا توافقنامه.....	۲۶
تعریف بیانیه.....	۲۶
تعریف اختیارنامه.....	۲۶
تعریف یادداشت تفاهم.....	۲۷
اعلامیه یا اعلام‌نامه.....	۲۷
تعریف مصونیت سیاسی (دیپلماتیک).....	۲۷
انواع مصونیت سیاسی.....	۲۷
سؤال‌های فصل اول.....	۲۸
فصل دوم: مرزهای مدرن و پسامدرن.....	۲۹
هدف‌های رفتاری.....	۲۹
منشأ شکل‌گیری مرزها و مفهوم جدید مرز.....	۳۰
مرزها در عصر جهانی‌شدن.....	۳۱
تعریف مدرن.....	۳۲
مدرنیسم و ویژگی‌های آن.....	۳۲
پُست‌مدرن.....	۳۳
سؤال‌های فصل دوم.....	۳۴

فصل سوم: مرز و جهان سایبر ۳۵

هدف‌های رفتاری ۳۵

مقدمه ۳۶

پیامدهای توسعه فناوری اطلاعات ۳۷

کارکردهای مرز در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات ۳۷

واژه جهانی شدن ۳۸

فرایند جهانی شدن ۳۸

تعریف جهانی شدن ۳۹

ابعاد جهانی شدن ۴۰

ابعاد اقتصادی ۴۰

ابعاد سیاسی اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی ۴۰

رابطه و تأثیر جهانی شدن بر حوزه فرهنگ ۴۳

بعد فناوریانه ۴۳

مرزهای جدید ۴۴

الف) مرزهای فضایی ۴۴

ب) مرزهای هویتی ۴۵

ج) مرزهای الکترونیک ۴۵

کد کشورها ۴۵

مرزهای اینترنتی ۴۵

کارت‌های اعتباری ۴۶

سؤال‌های فصل سوم ۴۷

فصل چهارم: مرز، عمق نوار مرز، مرزنشین و جایگاه او در مرز ۴۹

هدف‌های رفتاری ۴۹

تعریف مرز ۵۰

علائم مرزی ۵۱

میلۀ مرزی ۵۱

انواع میله‌های مرزی ۵۱

میلۀ اصلی ۵۱

میلۀ فرعی ۵۱

میلۀ متقاطع یا میلۀ سه‌جانبه ۵۲

میلۀ منفرد ۵۲

میلۀ زوجی ۵۲

شاخص با دو میله در طرفین آن ۵۲

۵۲	 میله میان تهی
۵۲	 گوی شناور
۵۳	 کوبه‌های سنگی
۵۳	 روش نصب علائم مرزی در مرزهای جمهوری اسلامی ایران با کشورهای همسایه
۵۳	 تعریف رودخانه مرزی
۵۳	 تعریف منصف المیاه
۵۳	 خط القعر رودخانه
۵۳	 تعریف مجرای اصلی رودخانه
۵۴	 تعریف خط تالوگ
۵۴	 تعریف اصلاح مسیر رودخانه
۵۴	 تعریف لایروبی
۵۴	 مرزن‌نشین
۵۴	 جایگاه مرزن‌نشینان در امنیت مرز
۵۶	 منطقه مرزی (عمق نوار مرز)
۵۶	 تعریف حریم مرز
۵۶	 محدوده قرمز یا امنیتی
۵۷	 محدوده زرد یا اقتصادی
۵۷	 محدوده سبز یا اسکان
۵۷	 دیپلماسی در مرز
۵۷	 اقدامات اساسی در دیپلماسی مرزی
۵۸	 مکاتبات مرزی
۵۸	 تعریف مکاتبات مرزی
۵۹	 نحوه مکاتبه با مرزبان مقابل
۵۹	 زبان مکاتبات مرزی
۵۹	 ضوابطی که باید در مکاتبات رعایت شود:
۶۰	 ملاقات مرزی
۶۰	 تعریف ملاقات مرزی
۶۰	 هدف از ملاقات مرزی
۶۰	 اعضای شرکت‌کننده در ملاقات مرزی
۶۰	 الف) اعضای ثابت
۶۰	 ب) اعضای غیر ثابت
۶۱	 انواع ملاقات مرزی
۶۱	 ملاقات عادی